

kunnen zijn, dat Hoedt en Bingley niet zo actief waren als hun voorganger met de presentatie van nieuwe stukken. In een stad met een betrekkelijk gering bezoekerspotentieel als het toenmalige Rotterdam, konden slechts enkele 'toppers', zoals Von Kotzebue's 'Menschenhaat en berouw', steeds opnieuw voor volle zalen zorgen.

De commissarissen kregen na verloop van tijd dan ook enige twijfels over de kwaliteit van de Zuid-Hollandsche Tooneelstukken. In 1845 besloten zij dat directeur Hoedt¹⁴⁾ voortaan, voor hij het privilege voor het speelseizoen kreeg, schriftelijk moest opgeven 'Wat door hem gedurende de Rotterdamsche kermis ten tooneelen zal worden gegeven' en 'Waaruit het Personeel van zijn gezelschap zal bestaan'¹⁵⁾. Als hij op de kermis geen nieuw stuk bracht, had dit nadelige financiële gevolgen voor Hoedt.

Anton Peters, een uitstekend acteur maar, zoals later bleek, een minder geschikt directeur, nam in 1846 de leiding van het gezelschap over. Hij scheen de commissarissen meer vertrouwen in te boezemen. Althans, in 1849 kreeg hij een reiskostenvergoeding, op voorwaarde dat zijn personeel goed blééf, en in 1850 werd die vergoeding in een andere vorm voortgezet.

Het probleem van de dikwijls geringe bezoekersaantallen was met deze directiewisseling niet opgelost. Sommigen zochten de oorzaak dan ook niet bij de kwaliteit van het toneelgezelschap, maar in het karakter van de stad en haar bewoners. 'Er bestond te Rotterdam doorgaans eene zeer trage opkomst en onverschilligheid. Hoe waar deze aanmerking is, en hoe zeer het mij spijt haar te moeten nederschrijven, is daar toch wel eenige reden voor te vinden in hare sterke ontwikkeling als koopstad, die de krachten harer inwoners meer op handelsondernemingen en op andere voorwerpen bepaalde.'¹⁶⁾

Een veel simpelere uitleg gaf de (anonieme) schrijver van een brochure in 1856¹⁷⁾: 'Er zijn twee oorzaken die het bezoeken van den Schouwburg voor de meeste ingezetenen van Rotterdam bijna tot eene onmogelijkheid maken; te weten: het afgelegene van het in een der buitenwijken staande gebouw, en het te vroege uur van aanvang, waarin HH Commissarissen nimmer eene verandering gedoogden. Dat echter de sympathie voor het Schouwtooneel te Rotterdam op verre na niet is uitgedoofd, bewijzen de enkele dagen, waarop de nijvere antipoden van het dolce far niente "vrij af" hebben, als wanneer de zoogenaamde "groote comédie" niet het laatste in aanmerking komt bij de keuze waar men den avond